

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 439/2012-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť P. O., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 28/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. O. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júla 2012 doručená sťažnosť P. O., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 28/2010.

Zo sťažnosti vyplýva, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 9 C 28/2010 sa sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu domáha „náhrady nemajetkovej ujmy“, ktorá mu mala byť spôsobená v dôsledku vyvlastnenia jeho pozemku pre účely stavby diaľnice. Sťažovateľ sťažnosťou podanou ústavnému súdu namieta zdĺhavý, ako aj nesprávny postup okresného súdu v danej veci.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol o porušení jeho základných práv, aby zjednal nápravu a aby vo veci sám rozhodol.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 28/2010.

1. K namietanému porušeniu základného práva na spravodlivé súdne konanie

Pokiaľ sťažovateľ namieta podľa neho nesprávne a v rozpore so zásadou spravodlivého procesu rozhodnutie okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 9 C 28/2010, ústavný súd v prvom rade poukazuje na princíp subsidiarity („ak... nerozhoduje iný súd“), ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

Inými slovami, pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jeho sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Podľa zistenia ústavného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 9 C 28/2010 okresný súd vyhlásil 28. mája 2012 rozsudok, ktorým žalobu sťažovateľa zamietol, pričom z dôvodu podania odvolania sťažovateľom proti tomuto rozsudku bol spis 16. augusta 2012 postúpený na odvolacie konanie Krajskému súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“), ktorý od 21. augusta 2012 vo veci koná pod sp. zn. 5 Co 124/2012.

Ústavný súd konštatuje, že v prípade nespokojnosti s rozhodnutím okresného súdu sp. zn. 9 C 28/2010 z 28. mája 2012 sťažovateľ mal možnosť domáhať sa jeho preskúmania, a to podaním riadneho opravného prostriedku (odvolania), ktoré napokon, tak ako to vyplýva zo zistení ústavného súdu, sťažovateľ aj účinne využil. Na základe sťažovateľom podaného odvolania sa tak krajský súd ako súd odvolací v odvolacom konaní vedenom pod

sp. zn. 5 Co 124/2012 bude musieť v podstate vysporiadať s identickými námietkami proti rozhodnutiu okresného súdu, aké sťažovateľ proti tomuto rozhodnutiu uvádza aj v konaní pred ústavným súdom, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov

Zjavne neopodstatneným návrhom je návrh, ktorým sa namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namieta, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

V súlade so svojou judikatúrou (II. ÚS 32/00, I. ÚS 29/02, IV. ÚS 61/03, II. ÚS 298/06, II. ÚS 250/09) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tom čase ešte trvalo.

Tak ako to už bolo uvedené, podľa zistenia ústavného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 28/2010 okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom z 28. mája 2012, t. j. takmer dva mesiace pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. O odvolaní sťažovateľa proti predmetnému rozsudku okresného súdu koná od 21. augusta 2012 krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 124/2012, pričom konanie nie je dosiaľ skončené.

Sťažnosť na postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 28/2010 bola ústavnému súdu doručená 26. júla 2012 (na poštovú prepravu bola podaná 24. júla 2012), t. j. ústavnému súdu bola doručená potom, ako okresný súd už vo veci vyhlásil rozsudok. Takže v čase podania sťažnosti ústavnému súdu už okresný súd nemohol ovplyvniť plynulosť priebehu konania, a teda ani porušiť označené právo sťažovateľa, pretože vyhlásením rozsudku vo veci samej okresný súd vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľa v konaní pred súdom prvého stupňa. Ďalšie úkony alebo postupy už okresný súd v tomto štádiu nemohol vykonávať, a preto bolo treba vec posudzovať so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako vec, v ktorej ústavná úloha okresného súdu pri odstraňovaní právnej neistoty skončila vyhlásením rozhodnutia vo veci samej pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

Okrem tohto ústavný súd konštatuje že ani obdobie 2 mesiacov, počas ktorých sa po vyhlásení rozsudku spis ešte nachádzal na okresnom súde na účely vykonania prípravných procesných úkonov (doručovanie odvolania sťažovateľa viacerým žalovaným a vyčkanie na ich vyjadrenia, pozn.) pred predložením veci odvolaciemu súdu, nemožno kvalifikovať ako porušenie základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Tento skutkový stav bol so zreteľom na obsah sťažnosti, ako aj s prihliadnutím na zmysel a účel ustanovenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov základom pre záver ústavného súdu, ktorý sťažnosť sťažovateľa v tejto časti už po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd však nad rámec poznamenáva, že ak by po skončení odvolacieho konania bola vec opätovne vrátená okresnému súdu a v jeho postupe by znovu nastali prieťahy v konaní, sťažovateľ má právo opätovne sa domáhať ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov postupom okresného súdu, a to novou sťažnosťou podanou ústavnému súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. októbra 2012